

Archief

GEHEIM

's-Gravenhage, 27 Januari 1953

*R**leu. vappul 4/2/53*

DE HEER MINISTER

Afschrift aan: de Heer Secretaris-Generaal, Prof. Samkalden, ³
 Dr Linthorst Homan, Baron van Tuyll van ⁴
 Serooskerken, Mr van der Burcht van Lichtenbergh ²
 Drs Le Mair, Mr Goud ⁹
 landbouwattaché's te Londen, Parijs, Brussel, ¹²
 Bonn, Washington ¹³

*Mr. d. Lee 10**DIO. Maj. Mulder 16 2/29 X*Betreft: besprekingen te Luxemburg, 24 Januari 1953.1. Onderhoud met de Heer Jean Monnet.

Het contact met de Heer Monnet vond plaats aangezien Uwe Exeellentie ook na de Conferentie van Maart 1952 overleg met de Heer Monnet had gepleegd over de landbouwintegratie. Uit dit overleg was aanvankelijk een uitwisseling van gegevens op economisch gebied tussen Uw Ministerie en het Bureau Monnet te Parijs voortgekomen, doch in overleg met Uwe Excellentie is daaraan bewust een einde gemaakt in verband met de spanningen, die bleken te bestaan tussen het Ministère de l'Agriculture en het Bureau Monnet. Aanleiding tot een hernieuwd overleg met de Heer Monnet was voorts het feit, dat gelijk ik Uwe Excellentie reeds bij vorige gelegenheden rapporteerde, uitlatingen van de Heer Monnet erop wezen dat hij de landbouwintegratie beschouwde als het sluitstuk der politiek-economische integratie van Europa. Het vermoeden was dus gerechtvaardigd dat hier een vrij groot verschil van inzicht tussen de Nederlandse Regering en de Heer Monnet bestond.

Het gesprek moge als volgt worden geresumeerd. Na een uiteenzetting van Uwe Excellentie heeft de Heer Monnet betoogd dat hij Europese verkiezingen van primordiaal belang vindt omdat hij meent dat een Europese volksvertegenwoordiging in grote mate stootkracht zal opleveren voor de eenwording op economisch gebied. Hij wil dan ook de politieke autoriteit op zo kort mogelijke termijn zien ingesteld, eventueel zelfs voordat het Verdrag inzake de Defensie Gemeenschap is geratificeerd. De Heer Monnet meent, dat het Defensie Verdrag in ieder geval tot stand zal komen en hij vindt het niet belangrijk of dit nog één, twee, drie of vier maanden zal duren. Hij meent, dat echter de totstandkoming van een politieke autoriteit een belangrijke steun zou zijn bij de

Min. kabinet, GS Archief 2, lot der hand, congres over besprek met buitenland 1

-2-

ratificatie van het Defensie Verdrag.

Aanvankelijk stelde de Heer Monnet, dat overdracht van souvereiniteit op economisch gebied een verdragende werking op de totstandkoming van de politieke autoriteit zou uitoefenen en daarom kante hij zich tegen de eis tot het onmiddellijk scheppen van competentie op economisch terrein.

De Heer Monnet ging uitvoerig in op de positie van de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Duitsland en België.

A. Verenigde Staten.

In de Verenigde Staten zouden naar de mening van de Heer Monnet de Europese eenwording met kracht steunen. Hij wees op de rede, uitgesproken door President Eisenhower bij zijn ambtsaanvaarding en sprak in zeer duidelijke termen over zijn "ami très intime" Minister Foster Dulles, van wie hij veel steun verwacht en met wie hij blijkbaar regelmatig in contact is. Zijn uitlatingen impliceerden eigenlijk, dat de reis van Churchill naar de Verenigde Staten voor de Engelsen niet veel heeft opgeleverd.

B. Verenigd Koninkrijk.

Ten aanzien van het Verenigd Koninkrijk constateert de Heer Monnet een geleidelijk aan positiever instelling ten opzichte van de Europese integratie. Positieve bijdragen verwacht hij echter niet en in dit verband wees hij op de z.g.n. Eden "proposals", die weliswaar een uiting zijn van de verandering in de instelling der Engelse Regering, doch die in feite niets om het lijf hebben. Ook constateert hij echter op het vasteland een afnemen van de vrees dat Engeland zich afzijdig zal houden van de Europese integratie. Voor een verdere toenadering van Engelse zijde acht hij twee elementen essentieel, t.w. Amerikaanse druk op de Engelse Regering en een duidelijke voortgang op het continent.

C. Frankrijk.

Van de Regering Mayer verwacht de Heer Monnet een positieve houding, doch hij wees op vele moeilijkheden, waarmee Minister Bidault te kampen zou hebben. Zijn uiteenzetting impliceerde eigenlijk de verwachting van een zekere instabiliteit in het optreden van de Heer Bidault in de Europese aangelegenheden.

D. Duitsland.

Zijn uiteenzetting over de Duitse situatie wekte de indruk dat hij een zeer nauw contact met Bondskanselier Adenauer onderhoudt. De Heer Monnet liet zich over de Bondskanselier, die hij "un roc" noemde in zeer positieve zin uit. De Bondskanselier, zo stelt de Heer Monnet, wenst de Europese integratie en zal niet voor Duitse groepsbelangen uit de weg gaan. Ook de houding der Duitse socialisten acht hij sinds de dood van Schumacher verbeterd en hij meent dat een accoord tussen Adenauer en Ollenauer in de lijn der verwachtingen ligt. (In dit verband moge ik U herinneren aan het gerucht, dat na de verkiezingen in Duitsland een coalitieregering tot stand zou komen, waarbij de portefeuille van Buitenlandse Zaken niet in socialistische handen zou worden gelegd.)

E. België.

Aan de onwil van de Belgische Regering kon volgens de Heer Monnet geen twijfel bestaan en België zou naar zijn mening blijven tegenwerken zolang de huidige Regering aan het bewind blijft. De Heer Monnet liet zich in scherpe bewoordingen uit over de rede, die Minister van Zeeland heeft gehouden en waarin deze heeft gesteld dat België een confederatie van soevereine staten wenst. Een confederatie, aldus de Heer Monnet, bestaat al. Het Atlantisch Pact is een confederatie. Een federatie daarentegen wordt gekenmerkt door het supra-nationale beginsel en dit wordt door de Belgische Regering niet aanvaard.

Uwe Excellentie heeft erop gewezen, dat noch voor de Nederlandse Regering, noch voor het Nederlandse volk een politieke autoriteit aanvaardbaar zou zijn, wanneer niet tevens van de aanvang af overdracht van bevoegdheden op economisch terrein zou zijn gewaarborgd. In dit verband wees Uwe Excellentie op de onmogelijkheid in Nederland Europese verkiezingen te houden met als inzet een politieke autoriteit, waarvan de bevoegdheden zich slechts zouden uitstrekken over de K.S.G. en eventueel de E.D.G., die wellicht zelfs op het ogenblik der verkiezingen nog niet tot stand zou zijn gebracht. Uwe Excellentie heeft dan ook gewezen op de mening der Nederlandse Regering, dat een tariefgemeenschap in het leven zal moeten worden geroepen. Voorts heeft Uwe Excellentie gesteld zich niet aan de indruk te kunnen onttrekken, dat de Heer Monnet zich bij zijn gedachtenvorming over de Europese eenheid in belangrijke mate laat leiden door het probleem van de controverse Frankrijk/Duitsland en dat naar Uw mening met de belangen der kleinere landen zeer terdege rekening zal moeten worden gehouden. Bij de verdere voortgang van het gesprek kreeg ik de indruk, dat de Heer Monnet meent, dat de tariefgemeenschap geen haalbare trek zal zijn. Indien daarvoor nieuwe overdracht van soevereiniteit vereist is. De Heer Monnet begon dus naar een formule te zoeken, die de Nederlandse verlangens zou kunnen bevredigen en dacht daarbij aan een opdracht, te verlenen aan de politieke autoriteit en het Europese parlement om verdragen op te stellen voor de verschillende economische sectoren en deze aan de Regeringen voor te leggen. Deze opdracht zou in het Verdrag krachtens hetwelk de politieke autoriteit tot stand komt, moeten worden neergelegd en aan een termijn gebonden moeten zijn.

Ik vind deze formule weinig aantrekkelijk, want het lijkt mij hoogst onwaarschijnlijk, dat het voor Nederland politiek mogelijk zou zijn zich uit de politieke gemeenschap terug te trekken, wanneer Executieve en Parlement niet binnen de gestelde termijn aan de opdracht hebben voldaan ofwel bijv. een ontwerp-landbouwverdrag voorleggen, dat geen genade kan vinden in de ogen der Nederlandse Regering. Ook acht ik het niet onmogelijk dat de Heer Monnet bij zijn vrees voor het scheppen van bevoegdheden op economisch terrein geleid wordt door overwegingen van Franse politiek. Immers de totstandkoming van een tariefgemeenschap zal juist voor de Fransen het moeilijkste zijn. Anderzijds is de tariefgemeenschap de test-case voor de bereidheid der Regeringen een politiek-economische gemeenschap tot stand te brengen.

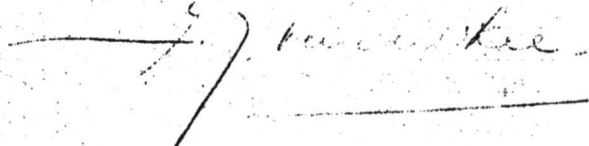
De verlaging der tarieven en het scheppen van een automatisme hierbij, de bevrozing der quantitatieve restricties en de goedkeuring van nationale maatregelen ter opvang van repercussies zullen ongetwijfeld overdracht van souvereiniteit noodzakelijk maken. Voor wat de landbouw betreft zal het stelsel van maatregelen zo ingewikkeld zijn, dat dan naast de bevoegdheden die de politieke autoriteit op economisch en dus op agrarisch gebied zal hebben, naar alle waarschijnlijkheid een apart orgaan noodzakelijk blijft. Er zal dus veel zorg aan moeten worden besteed, dat het streven naar een tariefgemeenschap en naar een landbouwgemeenschap nauw gecoördineerd blijft. Juist in dit verband is het belangrijk, dat de Heer Monnet aan het einde van zijn gesprek met Uwe Excellentie blijk gegeven heeft de gedachte te hebben laten varen dat de landbouwgemeenschap het sluitstuk moet zijn van de politiek-economische integratie. Mede heeft hij toen gesteld, dat de pilaren van een Europese economische gemeenschap enerzijds de kolensector en anderzijds de landbouwsector zijn en dat daarom gebruik moet worden gemaakt van de gunstige ontwikkeling in het denken van Minister Laurens en de kans moet worden aangegrepen het scheppen der landbouwgemeenschap binnen het kader der zes in gang te zetten.

In dit verband heeft de Heer Monnet als zijn mening te kennen gegeven, dat de bespreking van de Ministers van Buitenlandse Zaken der zes op 24 Februari a.s., waarbij het landbouwvraagstuk aan de orde wordt gesteld, van de grootste betekenis moet worden geacht voor het slagen der landbouwgemeenschap. Een vage of onjuiste interpretatie van de Ministers van Buitenlandse Zaken zou resulteren in een mislukken van de bespreking der 6 Landbouwministers. De Heer Monnet drong er hierbij op aan, dat Minister Beyen op 24 Februari ook voor wat de landbouw betreft zeer hard en scherp zou procederen. Zelf heeft hij aangeboden over deze aangelegenheid nog met Minister Bidault te spreken, doch alvorens zulks te doen wacht hij op een nader bericht van Uwe Excellentie. Ik moge Uwe Excellentie dan ook in overweging geven deze aangelegenheid ten spoedigste met Minister Beyen te bespreken.

2. Bespreking met Minister Dupong.

De bespreking met Minister Dupong is zeer kort geweest. De Minister heeft zich namens de Luxemburgse Regering accoord verklaard met het bespreken der landbouwintegratie in het kader der zes, in eerste instantie in de kring der Ministers van Buitenlandse Zaken en vervolgens in de kring der Ministers van Landbouw onder presidium van Minister Bidault.

DE CHEF DER DIRECTIE
INTERNATIONALE ORGANISATIES,

355-100-53 G #

(Mr. J.J. van der Lee.)